

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 และ 28 ให้ความสำคัญต่อการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษา เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดี ของชาติ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษา ต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ ดังกล่าว โดยเน้นในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิก ที่ดี ของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ และหลักสูตรที่จัดทำขึ้นจะต้องมี ลักษณะ หลากหลาย ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต ของบุคคล ให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพซึ่งมีสาระที่เป็นวิชาการและวิชาชีพ ต้องมุ่ง พัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงาม และความ รับผิดชอบต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 15)

สาระสำคัญตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว เพื่อนำไปสู่การ ปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ในปี การศึกษา 2546 และในปีการศึกษา 2548 ให้ใช้หลักสูตรนี้ครบทุกชั้นเรียน ทั้งนี้ ให้เริ่มใช้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้ หลักสูตร ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 4 ตามคำสั่ง กระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก 1166/2544 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2544 ด้วยเหตุนี้ สถานศึกษาแต่ละแห่งจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขึ้น ให้สอดคล้องและสัมพันธ์กับ หลักสูตรแกนกลาง โดยสถานศึกษาจะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อสร้าง ความตระหนัก ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญ และยอมรับในหลักการและแนวทางการจัดทำหลักสูตร การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตร การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา

การวางแผนดำเนินใช้หลักสูตรดังกล่าว ตลอดจนการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรการ
 นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การสรุปผลการดำเนินการและการปรับปรุง
 พัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (กรมวิชาการ, 2545 : 29) รวมทั้งจัดให้มี
 คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร และคณะอนุกรรมการ
 อื่น ๆ ตามความจำเป็นของสถานศึกษา มีการจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา
 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถาน ศึกษาด้วย
 โดยคาดหวังว่าสถานศึกษาทุกแห่งจะมีหลักสูตรที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่
 สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการ
 ดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพใน
 การประกอบอาชีพ และศึกษาต่ออย่างมีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 9 และ 39 มีการ
 กระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและการ
 ปกครอง ส่วนท้องถิ่นและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักเอกภาพด้านนโยบายและมี
 ความหลากหลายในการปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 6) ทำให้สถานศึกษาต้อง
 ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพของปัญหา จุดเด่น เอกลักษณ์
 ของชุมชน สังคม ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนการระดมทรัพยากรทั้ง
 ของสถานศึกษาและชุมชนมาใช้อย่างคุ้มค่า เติบโตตามศักยภาพ ในระยะเริ่มต้นของการ
 เปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรดังกล่าว ย่อมส่งผลต่อการปรับเปลี่ยน
 ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากรทางศึกษาทั้งใน
 ระดับปัจเจกบุคคลและระดับองค์กร (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537 : 205)

ดังนั้น ในการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้ใน สถานศึกษาก็
 เช่นเดียวกัน การปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนา
 ผู้เรียน การวัดประเมินผลการเรียนรู้ ตลอดจนเอกสารหลักฐานการศึกษาต่าง ๆ เพื่อให้
 สอดคล้องหลักสูตรแกนกลาง บริบทของสังคม ชุมชน จึงเป็นเรื่องที่ยากในการปรับเปลี่ยน
 ความรู้ เจตคติ พฤติกรรมของบุคคลและองค์กร ซึ่งส่งผลก้าวหน้าในการจัดทำหลักสูตร
 สถานศึกษา รายงานให้กับสังคมและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทราบว่าสถานศึกษา
 สามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้
 ของกลุ่มสาระต่าง ๆ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ตอบสนองต่อความถนัด ความสนใจความ
 ต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และทันกับเวลา

จากการติดตามและประเมินผลการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตร ได้แก่ ครูเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษาไม่ชัดเจน ครูขาดความมั่นใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เวลาในการจัดทำหลักสูตรไม่เพียงพอ และบุคลากรมีภาระมาก ความช่วยเหลือสูงสุดคือ คำแนะนำและการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ การสนับสนุนในเรื่องงบประมาณวัสดุ ครุภัณฑ์ และเทคโนโลยี ตลอดจนเอกสารความรู้ และคู่มือต่าง ๆ (กรมวิชาการ, 2545 : 98) นอกจากนั้นสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ยังได้ศึกษาความพร้อมของโรงเรียนในการใช้หลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดครูผู้สอน ระบุว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบเกิดจากการขาดความรู้ ความเข้าใจ และความไม่ชัดเจนในกระบวนการจัดทำหลักสูตร การวัดและประเมินผล ไม่มั่นใจว่าหลักสูตรที่จัดทำไปแล้วมีประสิทธิภาพหรือไม่ ระยะเวลาน้อยเกินไป และระยะเวลาในการเตรียมการไม่เพียงพอ และงบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2545 : บทคัดย่อ)

ในการบริหารหลักสูตรนั้น ยังมีปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน ดังที่ จดอง พงษ์นราทร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนศึกษามัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า ครู - อาจารย์โรงเรียน โดยส่วนรวมและจำแนกตามขนาดโรงเรียน มีปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียน และครู - อาจารย์โรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกัน โดยครู - อาจารย์ในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีปัญหาด้านการจัดพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น มากกว่า ครู - อาจารย์ ในโรงเรียนขนาดเล็ก และครู - อาจารย์โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดเล็กมีปัญหาด้านการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา ด้านการจัดทำแฟ้มผลงานระเบียบสะสมและด้านการตรวจสอบคุณภาพทางการศึกษา และการรายงานผล มากกว่าครู - อาจารย์ โรงเรียนขนาดกลางและประวิทย์ กาศา (2541 : บทคัดย่อ) ยังได้ศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า มีระดับปัญหาการบริหาร

กาสา (2541 : บทคัดย่อ) ยังได้ศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า มีระดับปัญหาการบริหารหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา มากกว่าครูผู้สอน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 มีโรงเรียนในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 220 โรงเรียน ครู 2,667 คน และนักเรียน 60,315 คน จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีนโยบายการติดตามผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษาในสังกัด ยังพบว่า นุคูลากรในสังกัดยังมีปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตร อยู่ในระดับมาก เช่น ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา แนวดำเนินการของหลักสูตรสถานศึกษา การนำหลักสูตรแกนกลางสู่การปฏิบัติ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. 2547 : 12)

จากสภาพและปัญหาที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา จึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหารและครูต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 เพื่อเป็นข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ในการนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา และเป็นการส่งเสริมสนับสนุน ให้สถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ให้สามารถบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียน และสถานภาพของบุคลากรที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตรหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 3

กรอบความคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ตามการบริหารหลักสูตรของ สถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 ภารกิจ ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2544 : 4)

1. การเตรียมพร้อมของสถานศึกษา
2. การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา
3. การวางแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
4. การดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา (การใช้หลักสูตร)
5. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล
6. การสรุปผลการการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา
7. การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดของโรงเรียน และสถานภาพของบุคลากรที่ส่งผลต่อ การบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2,179 คน จาก 182 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 182 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,997 คน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 33 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน

94 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 55 คน และครูผู้สอน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 794 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 942 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 241 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 24 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 64 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 36 คน และครูผู้สอน โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 129 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 153 คน และโรงเรียนขนาดเล็ก 40 คน รวม 446 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็น

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครูผู้สอน

2.1.2 ขนาดของสถานศึกษา จำแนกได้ 3 ขนาด ดังนี้

- 1) ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 451 คน ขึ้นไป
- 2) ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121 – 450 คน
- 3) ขนาดเล็ก มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของกรมวิชาการ 7 ภารกิจ ดังนี้

2.2.1 การเตรียมพร้อมของสถานศึกษา

2.2.2 การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา

2.2.3 การวางแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

2.2.4 การดำเนินการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา (การใช้

หลักสูตร)

2.2.5 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

2.2.6 การสรุปผลการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา

2.2.7 การปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ตามกรอบแนวการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ภารกิจ ดังนี้

1.1 การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา หมายถึง การสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษาการจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตร

1.2 การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การกำหนดโครงสร้างหลักสูตรและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รวมทั้งสาระการเรียนรู้รายปี และรายภาค การจัดทำคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้ และแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกำหนดสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการบริหารจัดการงบประมาณ อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากรให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

1.3 กำหนดแผนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำเอกสาร/หลักฐานเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สาระการเรียนรู้กลุ่มสาระและหรือรายวิชาที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน จัดกิจกรรมตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน เน้นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ คิดและสรุปเป็นความรู้และแนวคิดด้วยตนเอง จัดให้มีการสอนซ่อมเสริมและส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพที่ปรากฏเป็นหลักฐานและตรวจสอบได้

1.4 การดำเนินการบริหารหลักสูตร (การใช้หลักสูตร) เน้นการจัดระบบการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง การปฏิบัติตามระเบียบการเทียบโอนผลการเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดกิจกรรมส่งเสริมบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถทำหน้าที่แนะแนวให้แก่ผู้เรียน ดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม

พัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและตอบสนองจุดเน้นของสถานศึกษาระคมทรัพยากรเพื่อใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาจัดให้มีสื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพียงพอตามความเหมาะสมของผู้เรียน จัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในภายนอกสถานศึกษาให้หลากหลายเหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาและชุมชน

1.5 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในของสถานศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการจัดทำแผนงาน/โครงการนิเทศ/ กำกับ ติดตามในสถานศึกษาการจัดทำเอกสารหลักฐานการนิเทศ กำกับ ติดตามที่เป็นปัจจุบันการจัดทำรายงานการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดระบบการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล

1.6 การสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การแต่งตั้งคณะกรรมการสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้ทุกฝ่าย มีส่วนร่วม การดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกภาคเรียนอย่างเหมาะสมและต่อเนื่องจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและชุมชนเป็นประจำ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาต่อหน่วยงานในระดับสูงเป็นประจำการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

1.7 การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร และหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารอย่างเหมาะสม นำข้อมูลและปัญหาเป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา นำข้อมูลและปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร การนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาในปีต่อไป

2. บุคลากร หมายถึง ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3

3. สถานภาพ หมายถึง การจำแนกบุคลากรออกตามตำแหน่งหน้าที่แบ่งเป็น 2 สถานภาพ ได้แก่

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รักษาราชการแทนผู้บริหารสถานศึกษาที่รับผิดชอบการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและเอกชน

3.2 ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

4. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง ขนาดของโรงเรียนที่เปิดทำการสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ปีการศึกษา 2548 โดยจำแนกตามจำนวนนักเรียนได้ 3 ขนาด ดังนี้

4.1 ขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 451 คน ขึ้นไป

4.2 ขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121-450 คน

4.3 ขนาดเล็ก มีนักเรียนตั้งแต่ 120 คน

5. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การจัดการศึกษาระดับอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3

6. สำนักงานเขตพื้นที่ หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับไปใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษา เช่น เขตการศึกษา หรือเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ต่อไป

1. ทราบระดับการบริหารหลักสูตรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3

2. ได้แนวทางการบริหารหลักสูตรการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับผู้บริหารและครูผู้สอนเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 นำมาวางแผนกำหนดนโยบายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้หลักสูตร

3. ได้ข้อเสนอแนะซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร